

til ikke at lade det gaae videre. Jeg vilde ansee det for at være overordentlig skadeligt for Undervisningsvæsenet, om man skulde nedsætte en Commission, der ikke kunde udrette noget Betydeligt, og jeg frygter meget for, at Folkethinget vilde forløste sig paa denne Sag, dersom det tillod, at dette Forslag gik videre.

Frolund: Jeg har idag havt en stor Glæde, som meget sjældent er bleven mig tildeelt, den nemlig, at kunne være enig med den sidste ærede Taler, og jeg er enig med ham i Slutningen af hans Betragtninger, thi ogsaa jeg vil fraraade Thinget at nedsætte en parlamentarisk Commission, saaledes som her er foreslaaet. De ældre Medlemmer af Thinget ville have gjort den Erfaring, at naar en Skolelag kommer for her, vækker den sædvanlig en saa overordentlig stor Deeltagelse, at Discussionen skrider langt udenfor de Grændser, som man havde tænkt sig, da den begyndte. Jeg holder ikke af at følge det Spor, og jeg siger derfor, at jeg ikke anseer det for nødvendigt at inodegaae nogen af de Betragtninger om det kjøbenhavnske Skolevæsen, som bleve fremførte af den ærede sidste Taler; naar han havde været bedre inde i den Sag, han talte om, saa havde han vistnok heller ikke talt saaledes. Tillige tror jeg, at det ikke her er Stedet til, i Anledning af dette Forslag, at fremdrage det kjøbenhavnske Skolevæsen, endnu mindre at fremdrage enkelte Personer, om hvis Embedsførelse det ærede Medlem ikke kan have nogen begrundet Mening. Naar jeg altsaa lader dette ligge, saa er det ikke, fordi jeg billiger det, men fordi det ikke hører med til denne Sag. Hvis vi ogsaa skulle ind paa Spørgsmaalet om de kjøbenhavnske Skoler, saa tror jeg desuden, at Tiden nu ikke vilde slaae til, men at vi ville komme til at fortsætte i et Aftenmøde. Jeg tillader mig derfor, idet jeg har skudt dette fra mig som Noget, jeg ikke har troet at behøve at berigtige, nærmere at vende mig til Spørgsmaalet, saaledes som det efter min Opfattelse foreligger idag. En Ting kan jeg strax sige ligesom den sidste ærede Taler, nemlig, at dette Forslag i Grunden er et ufuldstændigt og meget stumpet Forslag. Det er

saaledes underligt at dele Skolevæsenet i Almueffskolevæsen og Borgerffskolevæsen — uden at medtage det lærde Skolevæsen. Det er dog vist, at Skolevæsenet er freddet overordentlig frem i sin Udvikling, idetmindste i sin praktiske Udvikling, og vi kunne, ved at mindes gamle Forordninger, see stor Forskjel fra tidligere Tid deri. Forsaauidt seer jeg ingen Grund til at skjelne imellem Almue- og Borgerffskolevæsen og ikke at medtage det lærde Skolevæsen, og jeg kunde ønske, at man havde taget dette sidste med til Behandling af Commissionen. Jeg er overbevist om, at der er en heel Mængde af Landets smaa Kjøbstæder, hvis Skolevæsen er i en mindre god Tilstand, fordi man har ranet de Capitaler, som henlaae til disse Byer, for at kunne udføre de saakaldte latinste Anstalter i visse andre Byer. Det kunde være ret interessant at gaae nærmere ind herpaa; men de ærede Herrer, som have stillet dette Forslag, have egentlig kun seet paa Almueffskolevæsenet, det foreligger nærmest her. Det er sikkert, at man maa være de Herrer taknemmelige, fordi de — eller rettere — man maa paastjønne den Iver og den Opmærksomhed, som de have været saa artige at skjenke Almueffskolevæsenet; thi Almueffskolevæsenet er en Sag, som nok fortjener Opmærksomhed. Jeg er ogsaa overbevist om, at, naar man ude i Landet hører, at nu har Folkethinget igjen taget fat paa Almueffskolevæsenet og taget det under grundig Behandling, saa vil man sige: Ja, det er rigtigt; thi der er mange Mangler ved vort Skolevæsen — man huster nemlig ikke paa, at der er Mangler ved Alt. Men det forekommer mig, at hverken de ærede Forslagsstillere eller Thinget i det Hele behøver at give Bøttis paa sin Interesse for Almueffskolevæsenet, thi herpaa har Erfaringen givet overordentlig stærkt Bøttis. Det er, som jeg nys bemærkede, en Kjendsgjerning fra de mange Aar, vi have siddet her, at, naar der kom et Forslag om Almueffskolevæsenet, om Almuens bedre Oplysning for her, saa have vi discuteret det saalænge, at vi havde vansteligst ved at faae Ende paa denne Discussion. Det ærede Thing har saaledes givet Bøttis nok for, at det interesserer sig for Almueff-